

Laga Bai schokt examenleerlingen

Tekst en foto's Richelle van den Dungen Gronovius en Christel Cosijn

Ik verheug me al maanden op mijn vertrek naar Nederland, maar nu ik Laga Bai heb gezien heeft die voorpret een flinke deuk opgelopen. De film is echt triest", dat zegt Michelle Hoenink (havo-5), een van de ruim 450 eindexamenleerlingen van Colegio Arubano die afgelopen woensdag in Cas di Cultura Laga Bai zagen, een documentaire waarin de aansluitingsproblematiek van Antilliaanse studenten in Nederland centraal staat.

In Laga Bai zoomt de van oorsprong Surinaamse cineaste Ida Does in op het leven van Nassim, Rugeno, Nientje en Joory, allen jongeren uit Curaçao die de oversteek naar Nederland maken. Voor uiteenlopende studies vestigen zij zich in Amsterdam. Vol goede moed gaan ze de uitdaging aan zich niet alleen aan te passen aan een nieuw land en klimaat, maar ook aan de taal en het tempo van de Nederlandse samenleving en onderwijsinstellingen. Wat wordt hun overlevingsstrategie en hoe staan zij er na een jaar voor? Zijn zij in staat heimwee en tegenslagen te overwinnen? Filmmaakster Ida Does biedt een intieme inblik in het leven van deze jongeren, maar bezoekt ook de achtergebleven ouders op Curaçao om te onderzoeken hoe zij met de 'lege plek' omgaan.

Na afloop van de documentaire is het even stil in Cas di Cultura. Veel leerlingen zijn diep onder de indruk van Laga Bai. Ze verlaten enigszins geschokt de zaal, sommigen zijn ontroerd en verbaasd, een enkeling trekt onverschillig z'n schouders op. Eén ding staat echter vast: Laga Bai is, om met de woorden van Marie-Claire Larmonie (vwo-6) te spreken, een eye opener. Wat heeft Laga Bai nu losgemaakt bij de leerlingen van Colegio Arubano? Tot welk inzicht zijn zij gekomen aan de

Een groepje eindexamenleerlingen van Colegio Arubano.

vooravond van hun vertrek naar Nederland?

„Opeens”, zegt Marie-Claire, „besefte ik dat ik zelf over een paar maanden naar Nederland vertrek. Ik had er niet eerder bij stilgestaan wat mijn vertrek voor mijn ouders zou kunnen betekenen. Een grote leegte als ik vertrek.” Guido Danio (havo-5) staat liever niet stil bij dat vertrek. „In de documentaire vond ik dat het meest pijnlijke gedeelte. Het moment van vertrek, het moment waarop de jongeren afscheid nemen van hun familie, de grote, stoere Nassim die huult als hij zich omdraait en nog een laatste keer naar zijn ouders kijkt. Pijnlijk. En de moeder van een van de meisjes, die de slaapkamer van haar dochter intact laat en daar slaapt als het gemis groot is. Even pijnlijk om te zien.”

Ook Valeria Ricaurte (havo 5) ziet een leven in een nieuw land zonder de nabijheid van haar ouders als een van de moeilijke

kanten van haar vertrek naar Nederland, maar realiseert zich dat dat erbij hoort. „Laga Bai geeft een realistisch beeld van hoe het is om in het buitenland te studeren. Vaak denken wij als jongeren dat het leven in het buitenland alleen maar gezellig is, maar de film laat zien dat het leven in een nieuw land zonder je ouders, en met cultuurverschillen, ook minder prettige kanten heeft.” Karen Castillo (havo-5) knikt en vult Valeria aan. „Die minder prettige kant heeft ook met jezelf te maken. Het hoger onderwijs vraagt om een heel andere werkhouding dan de werkhouding die je je kon permitteren op de middelbare school. Als je je hbo-opleiding met succes wilt afronden, zul je je manier van werken moeten veranderen. Dat is misschien ook het probleem geweest van het meisje dat uiteindelijk naar het mbo moest. En je zult je Nederlands moeten verbeteren. Dat is duidelijk.” Daar is iedereen het over eens. Monica Martis (havo-5) is na het zien van Laga Bai zelfs van mening dat scholen op Curaçao en Aruba nog meer aandacht moeten besteden aan de Nederlandse taal. Volgens haar is de taal het grootste probleem waarmee Antilliaanse studenten in Nederland te kampen hebben.

Uit de documentaire blijkt dat de verwachtingen van de studenten na het eerste jaar niet helemaal zijn uitgekomen en dat de beheersing van de Nederlandse taal daarbij het grootste struikelblok is. Laga Bai is geen successtory, maar een verhaal dat menig eindexamenleerling met de neus op de harde feiten drukt. „Ik werd er depressief

van”, zucht Martina Latorraca (havo-5) die na haar eindexamen naar Argentinië vertrekt. Als ik al van plan was om in Nederland te gaan studeren, zou ik nu gaan twifelen. Men had ook de positieve kanten in beeld moeten brengen, want nu is alles zo negatief. Daarmee demotiveer je studenten.” In die kritiek staat Martina niet alleen. Ook Robert Gelvis (havo-5) en Victor Jarzagaray (vwo-6) vinden dat Laga Bai een iets te eenzijdig beeld toont. „Natuurlijk”, zegt Robert, „is het belangrijk om te weten wat je in negatieve zin te wachten staat, maar het is ook belangrijk dat je leerlingen stimuleert op weg naar hun vervolgstudie en dat miste ik in de film.” Victor miste vooral beelden van het universitaire leven in Nederland. Hij had graag gezien hoe een student zijn eerste jaar aan de universiteit doorloopt. Roberta Romelli (havo-5) kan zich daarin wel verplaatsen, want de film gaat alleen over jongeren

die een hbo-opleiding volgen. Voor haar was het een film met een boodschap. „Het heeft me opnieuw laten stilstaan bij mijn keuze. Moet ik mijn keuze herzien, moet ik toch voor een andere opleiding kiezen, want drie van de vier studenten in de film is uiteindelijk van opleiding veranderd. Dat zet je aan het nadenken.”

De leerlingen beseften na het zien van de documentaire dat het afscheid niet mee zal vallen en dat het flink wennen zal zijn. Ze gaven toe dat hun Nederlands veelal niet toereikend zal zijn. De jongeren waren unaniem van mening dat deze film een negatief en eenzijdig beeld geeft van hbo-studenten in Nederland. Maar ze leerden door de documentaire eveneens dat een verkeerde studiekeuze niet het einde van hun studiemogelijkheid is. Eindexamenleerlingen van Colegio Arubano zijn in elk geval gewaarschuwd: een goed begin is het halve werk.

Martina Latorraca en Karen Castillo.

Monica Martis en Roberta Romelli.